

door Martha Aalbers

De jonge schrijfster Lisette van de Heg debuteert met een opmerkelijke roman, 'Mara'. „Dit verhaal moest ik vertellen.”
Waarom schrijft een jonge vrouw zo'n ernstig verhaal?

‘Misbruik maakt me woedend’

Lisette van de Heg debuteert met roman over de eenzaamheid en schande van Maria

„Hoewel mijn roman over misbruik gaat, staat de schuldvraag of het mogelijke berouw van de dader niet centraal, maar de toekomst van de hoofdpersoon, Maria. Zij moet verder kunnen met haar leven. De dader heeft haar vertrouwen in mensen en haar gevoel van veiligheid volledig weggeslagen. Mijn roman gaat vooral over het herstel van vertrouwen in de medemens.” Aan het woord is Lisette van de Heg, 26 jaar, die deze week haar eerste roman publiceert. „Mara gaat over een vrouw die ernstig gekwetst en beschadigd is, maar die dankzij de mensen in haar omgeving toch rust vindt en opnieuw leert mensen te vertrouwen.”

Schokkend

„Over misbruik maak ik mij al kwaad zolang ik weet dat het bestaat”, zegt Lisette. „Zelf heb ik er gelukkig nooit mee te maken gehad. Ik vond ervaringsverhalen van vrouwen op internet en die waren ronduit schokkend. Mijn eigen ervaringen zijn in zoverre verwerkt dat ik zelf twee kinderen heb en dus zwangerschappen heb meegemaakt. Zo kon ik mij inleven in de zwangerschap van hoofdpersoon Maria en hoe kwetsbaar je kunt zijn na de geboorte van je kind.”

„Ik heb geprobeerd de enorme eenzaamheid van Maria te tekenen. Daarom speelt het boek ook in de jaren dertig, omdat de keuze voor die tijd het verhaal versterkt, vooral de schaamte van Maria en de ontkenning van de omgeving. Ik begrijp mannen niet die zich aan meisjes vergrijpen. De dader heb ik daarom ook heel eenzijdig neergezet. En verder is er de zwijgende moeder, ook een dader. Ik denk dat vergeven na berouw van de dader mogelijk is, maar alleen als het helend is voor jezelf. Vergeven is voor Maria goed, zij leert daardoor weer mensen te vertrouwen. De oplossing ligt tussen de dader en God, niet bij het slachtoffer. Vergeven zonder berouw is mogelijk, maar andersom kan het ook: berouw zonder dat er verging volgt. Niet alles zal in dit leven opgelost worden. Daar moet een dader inderdaad mee leven.” „Ik heb mijn boek aan niemand

opgedragen. Ik hou van schrijven, van jongs af aan al, en ik wilde dit verhaal gewoonweg vertellen. Ik hoop dat mensen zien dat het vooral gaat over de invloed die je op iemand anders' leven kunt hebben, niet alleen ten kwade, maar vooral ten goede. Wat doet het negeren van de omgeving met Maria? Wat doet het luisterend oor van haar tante met Maria? Ik vond het heerlijk om de figuur van tante naast Maria te zetten. Zij oordeelt niet,

maar luistert eerst. Dat moet ze lang volhouden, want geschonden vertrouwen heelt niet zomaar. Ook vond ik het belangrijk dat het karakter van Maria zich ontwikkelt, dat ze aan het einde van de roman verder is gekomen.”

„Drie jaar geleden won ik een verhalenwedstrijd van het tijdschrift *Boek*. Vorig jaar was ik genomineerde bij een verhalenwedstrijd van het *Nederlands Dagblad*. Bij de prijsuitreiking

kwam ik in contact met uitgeverij Plateau. Ik was toen al bezig met *Mara* en heb met begeleiding van de uitgever het manuscript in zo'n tien maanden voltooid. Dat was dus de korte route, want ik verwachtte het manuscript te moeten opsturen van uitgever naar uitgever. Dat bleek niet nodig.”

Korte verhalen

„Toen ik nog op de pabo zat, heb ik een schrijfcursus gedaan bij

het opleidingsinstituut NTI. Het was een basiscursus korte romans en verhalen schrijven. Naast theorie over dingen als perspectief en verhaallijn kreeg je ook schrijfopdrachten. Schrijf een zestiende-eeuws fragment of schrijf eens in Agatha-Christie-stijl. Het was een heel brede, niet diepe oriëntatie. Ik ben toen korte verhalen gaan schrijven op internetfora. Daar beoordeel je elkaars teksten en dat bleek heel zinnig voor mij. Ik had de korte verhalen nodig om te leren schrijven, over allerlei onderwerpen en in allerlei stijlen. Ik heb er lange tijd mee geworsteld om een verhaal zo af te ronden dat je de lezer nog iets te denken geeft. Dat is iets wat ik toen geleerd heb. Korte verhalen schrijf ik nog steeds, ter ontspanning of om in de stemming te raken. Schrijven is creativiteit, maar vooral discipline. Ik heb een dochter van vier en een zontje van twee. Tijdens het middagdutje schrijf ik en elke avond een paar uur, tenzij ik een afspraak of verplichting heb. Het is niet zo dat ik mijn sociale leven totaal aan de kant heb gezet. Toch moet je gedisciplineerd zijn, al heb je geen zin of even geen inspiratie.”

Vaag

„Behalve onderzoek naar misbruik en de schade die het de slachtoffers toebrengt, heb ik veel gelezen over de tijd en de plaatsen waar de roman zich afspeelt. De plaatsen heb ik opzettelijk vaag gehouden. Het is te beperkend voor het voorstellingsvermogen van de lezer en voor mijn fantasie als je een duidelijk aanwijsbare plaats gebruikt. In Zeeland heb ik wel een bestaande plaats uitgekozen, al zeg ik niet welke. Ik heb veel gelezen over deze regio, de gebruiken en gewoontes daar, foto's en archieven bestudeerd. De achternamen die ik gebruik, kwamen voor in die tijd. Maar het verhaal is belangrijker dan de geografie, tenslotte is het fictie.”

Aanstaande vrijdag, 18 september, vindt de presentatie van 'Mara' plaats in boekhandel De Wedloop, Kapteijnstraat 3, 3771 CA Barneveld, van 19.30 tot 21.00 uur.

BIJ DE FOTO

Lisette: „Ik begrijp mannen niet die zich aan meisjes vergrijpen.”

FOTO WILMA BREUNISSEN

'Mara'

Maria is zestien jaar en zwanger. Ze wordt naar de boerderij van haar tante gestuurd, aan de andere kant van het land. Niemand mag weten van haar schande. In totale eenzaamheid wacht ze op de geboorte van haar kind. Tante probeert haar wel te bereiken, maar Maria laat niemand meer dichtbij komen, haar tante niet en zeker niet het ongewenste kind in haar schoot. Totdat het kind, Mara, geboren wordt. Net als Maria zich gaat hechten aan het meisje, wordt het haar weer afgenomen. Adoptie is in die tijd – de jaren dertig van de vorige eeuw – de enige optie voor een ongehuwde moeder. Het is ook het beste voor het kind, vindt men, omdat het zodoende niet als bastaard zal opgroeien. Zal de ernstig beschadigde Maria ooit nog iemand leren vertrouwen? Auteur Lisette van de Heg heeft de hoofdpersoon met groot inlevingsvermogen getekend. Maria is slachtoffer van misbruik en volledig gehersenspoeld door de dader. Het is Maria's eigen schuld. God is heel ver weg. God hoort bij de dader, die het misbruik benoemt als een straf van God. Deze geestelijke vernieling is nog een extra misdaad naast het misdrijf van de lichamelijke grensoverschrijding. Van de Heg kan beeldend vertellen, zonder veel omhaal van woorden. Zij heeft een geloofwaardige, hoopvolle roman geschreven over verder leven na misbruik.

Mara

Lisette van de Heg. Uitg. Plateau, Barneveld 2009. 261 blz. € 17,90